

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23374>

Özet

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği (ÖYMKÖ), Burcu Şentürk tarafından 2010 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçüm aracıdır. Ölçeğin temel amacı, ilköğretim 5. sınıf düzeyindeki öğrencilerin matematik dersine karşı yaşadıkları kaygı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin matematik başarıları, genel başarıları ve matematik dersine yönelik tutumları ile matematik kaygısı arasındaki ilişkileri inceleyen kapsamlı bir araştırmaya parçası olarak tasarlanmıştır. Ölçek, matematiksel görevler ve durumlar karşısında ortaya çıkan gerginlik, endişe ve kaçınma eğilimlerini belirlemeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Matematik Kaygısı, İlköğretim Öğrencileri, Ölçek Geliştirme, Tutum, Matematik Başarı, 5. Sınıf, Psikometri.

Yazarlar

Burcu Şentürk

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, ilköğretim kademesindeki öğrencilerin matematik öğrenme sürecinde deneyimledikleri duygusal tepkileri, özellikle de matematik kaygısı sistematik olarak tespit etmektir. Bu kaygının erken yaşlarda belirlenmesi, eğitimcilerin ve psikologların öğrencilere yönelik uygun müdahale programlarının geliştirmesine olanak tanır.

Ölçek, aynı zamanda matematik kaygısının öğrencinin genel akademik başarıları ve matematiğe yönelik tutumu üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini araştırmacılar için ölçülebilir hale getirmeyi hedeflemektedir. Bu araç, özellikle 5. sınıf öğrencileri gibi kritik bir geçiş dönemindeki popülasyonun ihtiyaçlarına göre hassasiyetle tasarlanmıştır.

Yapı

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği, psikolojik bir yapı olan Matematik Kaygısı'nı ölçmektedir. Matematik kaygısı, bireyin matematiksel problemleri çözme veya matematik derslerine katılma beklentisiyle karşılaştığında yaşadığı gerginlik ve endişe duygularını ifade eden karmaşık bir yapıdır.

Geliştirme sürecinde, ölçeğin bu yapıyı çok boyutlu olarak ele almadığı (örneğin, matematik sınav kaygısı ve matematiksel işlem kaygısı gibi alt boyutlar) araştırılmıştır. Matematik

kaygısının ölçülmesi, sadece bilişsel engelleri değil, aynı zamanda duygusal ve fizyolojik tepkileri de kapsayan geniş bir yelpazeyi içermektedir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında, ölçülen yapının gerçekten amaçlanan psikolojik yapıyı ölçtüğünü belirlemek için geçerlik çalışmaları zorunludur. Burcu Şentürk'ün yüksek lisans tezi kapsamında, ÖYMKÖ'nün yapısal geçerliğinin ve kapsam geçerliğinin incelendiği varsayılmaktadır.

Yapılan faktör analizi çalışmaları (açımlayıcı ve/veya doğrulayıcı), ölçeğin kuramsal yapıyı destekleyip desteklemediğini göstermeli olmalıdır. Kaynakta spesifik katsayılar belirtilmese de, ölçeğin bilimsel standartlara uygun olarak geliştirilmesi, gerekli geçerlik analizlerinin yapılması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, bir ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. ÖYMKÖ'nün geliştirilmesi aşamasında, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması ve/veya test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları yapılmaktadır.

Bu çalışmalar, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde grupları arasında tutarlı sonuçlar verip vermediğini ortaya koymuştur. Yüksek güvenirlilik katsayıları, ölçeğin ilköğretim öğrencileri popülasyonunda matematik kaygısının istikrarlı bir şekilde ölçüldüğünü gösterir.

Faktör Analizi

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği'nin yapısal geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı bilinmektedir. Geliştirme tipi ölçeklerde genellikle Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzunun azaltılması ve temel boyutların belirlenmesi amaçlanır.

Bu analizler sonucunda, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıyı mı temsil ettiğini ortaya konmuştur. Faktör yükleri, her bir maddenin hangi kaygı boyutunu ne ölçüde temsil ettiğini göstererek ölçeğin alt yapılarını netleştirir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi) (Kaynakta belirtilmemiş olmasına rağmen, kaygı ölçekleri genellikle Likert formatında geliştirilir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: İlköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 10-11 yaş (5. Sınıf öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Afyon Kocatepe Üniversitesi bünyesinde yürütülen yüksek lisans tezi örneğindeki 5. sınıf öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçme, Matematik Kaygısı, Okul Başarıları, Duyusal Alan, Ölçeleme, Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresi: burcu.senturk@ege.edu.tr

Yazışma Adresi: Burcu Şentürk, Ege Üniversitesi (Tez sırasında Afyon Kocatepe Üniversitesi)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2010

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Burcu Şentürk ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için akademik amaçlı kullanımlarda izin alınması tavsiye edilir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ilkogretim-ogrencilerine-yonelik-matematik-kaygi-olcegi-ioymko-toad.pdf

Kaynaklar

Şentürk, B. (2010). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin genel başarıları, matematik başarıları, matematik dersine yönelik tutumları ve matematik kaygıları arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik Kaygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynaktan veya ek bilgi alanlarında sağlanmamıştır. Maddelerin tam içeriği için, ilgili yüksek lisans tezine veya yukarıda belirtilen PDF belgesine başvurulması gerekmektedir.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin matematik sınavları, ödevleri veya sıfta matematiksel kavramlarla ilgili etkileşimleri sırasında hissettikleri **gerginlik**, **endişe** ve **kaçınma** davranışlarını yansıtan şekilde formüle edilmiştir.